

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 8

22. února 2009

Cena: 7 Kč

PO AUTOROVÍ ZNÁMÉ KNIHY OBRÁCENÍ BYLA POJMENOVÁNA ULICE

Henryk Silesius, vlastním jménem Heinz Lischke, je evangelický farář, který na vlastní kůži pocítil, co to znamená "obrácení". Jak píše v doslovu k jeho stejnojmenné knize sestra farářka Libuše Hanušová, vstoupil jako 16letý do armády jako člen Hitlerjugend. Koncem války byl zajat a nedobrovolně strávil 5 let v Rusku. Byl nevěřící, ale zajetí se mu stalo tvrdou školou života. Věřící kamarádi ho zvali na shromáždění kolem Bible, bratr Lischke uvěřil a dal Bohu slib - přežije-li a vrátí se domů, zasvětil mu život a bude sloužit jako duchovní. To se také stalo. Po návratu domů vystudoval teologii a stal se evangelickým pastorem. A nejen to, stal se také křesťanským misionářem usilujícím o pokojné vztahy mezi dřívě nepřátelými národy - Němci, Poláky a Rusy. Tak se např. zahajovacím proslavem a kázáním účastnil otevření hřbitova v polském městě Nadolice, kde jsou uloženy ostatky 12000 německých vojáků.

Bratr Heinz Lischke byl určitou dobu i předsedou Zemské evangelické církve Anhalt, s níž má naše církve už léta ty nejtěsnější vztahy. Navštívil řadu zemí, kde přednášel především mladé generaci o letech utrpení druhé světové války.

O loňských Vánocích dostal bratr Heinz Lischke dopis z městského úřadu Gallneukirchen v Rakousku, který pro náš časopis přeložila sestra Libuše Hanušová. Píše se v něm: „Velevážený pastore Lischke! Měst-

ský úřad Gallneukirchen sděluje, že vedení města 11. 12. 2008 jednomyslně rozhodlo jednu ulici pojmenovat Heinz Lischke. Je to příčná ulice k B 125, na níž jste tenkrát musel nastoupit cestu do zajetí (v Rusku). 1.2.2009 bude odhalen pomník za mír při každoroční vzpomínkové slavnosti, na kterou Vás už nyní srdečně zveme. Společně s Vámi chceme odhalit název ulice s Vaším jménem.“

Heinz Lischke byl v prosinci roku 2004 vyznamenán saským ministerským předsedou Wolfgangem Böhmerem a od německého prezidenta Hörsta Kohlera přijal spolkový kříž. Je to ocenění života, kdy mladého nevěřícího dobrovolníka Bůh proměnil v člověka, který vědomě usiluje o mír, o vzájemné poznávání kdysi nepřátelých národů a sbratření lidstva.

Knihy Obrácení je deníkem tohoto mimořádného člověka, který si v zajetí denně tajně psal poznámky, podle kterých až v roce 1960 napsal knihu, kterou věnoval "všem, kdo v letech války a zajetí zacházel s jinými lidmi lidsky a stejně tak těm, kdo jsou připraveni v nadcházejících časech jednat stejně".

Knihu v překladu sestry farářky Libuše Hanušové vydala v loňském roce naše církve a pro zájemce o toto poutavé osobní svědectví o neskonalé Boží moci je ještě několik výtisků k dispozici v prodejně Blahoslav.

(red)

Autor knihy Obrácení Heinz Lischke na návštěvě naší církve (v první řadě druhý zleva)

ZA PROF. THDR. ANEŽKOU EBERTOVOU

V Husově sboru v Praze na Vinohradech se 5. února naše církve rozloučila se sestrou farářkou prof. ThDr. Anežkou Ebertovou, kterou Pán církve k sobě náhle povolal 27. ledna. V do posledního místa zaplněném sboru zazněla mnohá krásná slova na adresu této sestry, která bychom rádi zprostředkovali.

rozdělené staré fakultě. Doktorátu dosáhla jako jedna z prvních doktorů této nové fakulty vůbec na základě disertační práce z praktické teologie na téma "Problémy tvorby křesťanského občanství" (promoce 18. 12. 1952). V letech 1964-1966 byla docentkou a od r. 1966 až do penzionování v r. 1990 řádnou profesorkou a vedoucí katedry sociální teologie.

Není možné, abych v této krátké smuteční řeči zhodnotil její teologické dílo – to bude jistě tématem zájmu mnohých, ač tento úkol bude nelehký. Objemné knihy nenapsala, avšak její studie, kterých jsou desítky, vždy vydávaly svědectví o tom, že jejich autorka je angažovaný teolog v tom nejlepším slova smyslu, že hovoří k tématům aktuálním a v řadě případů nepopulárním. A to je právě to, co teologa činí teologem. Být živý a vydávat svědectví za každých okolností – ovšem i s rizikem, že se mohou mýlit. Slovo Boží zůstává na věky, teolog je ten, kdo má naslouchat Božímu hlasu a vysvětlovat Boží spásné skutky v přítomném čase.

Sestra profesorka si byla vždy vědoma – jak za profesorskou katedrou, tak za kazatelnou, za níž stála na sklonku pozemského života po mnoho let - konečnosti naší lidské existence i toho, že cílem tohoto pozemského života není vybudovat Boží království na této zemi. Mnozí jí vytýkali, že se mnoho angažuje právě pro spravedlivé uspořádání věcí ve zdejších... To však vůbec není pravda. Ano, chtěla proměnu naší existence, ale chtěla ji proto, že řádné uspořádání našeho pozemského bytí považo-

Dokončení na str. 3

STARONOVÉ OZVĚNY

V poslední době se čím dál více v některých kruzích církevního života objevují více či méně skryté výroky proti ekumenismu a dále pak výroky proti Janu Pavlu II., jeho laskavosti, vstřícnosti, jeho novému přístupu k problematice židovské ale i k problematice jiných církví. Byl jsem ještě za života Jana Pavla čtyřikrát v Římě přímo ve Vatikánu a byl jsem překvapen korektností přístupu. V roce 1999 jsem prostřednictvím kardinála Echeagaraye dostal povolení sloužit v Kalixtových katakombách bohoslužbu Církve československé husitské – liturgii Dr. Karla Farského. Taky jsme společně s prof. ThDr. Zdeňkem Kučerou, tehdejším děkanem fakulty, bohoslužby vykonali.

Po nástupu nového papeže vyvstalo mnoho otazníků, kam se bude ubírat Církve římskokatolická jako největší křesťanská církev. Mnoho novinářů zvažovalo a tvrdilo, že dojde k zásadním změnám, protože se papežem stal Němec. Nevím, ale nepovšiml jsem si toho, že by došlo k zásadní změně spolupráce mezi církvemi, avšak začaly se objevovat snahy ze strany některých římských katolíků opětovně označovat jiné křesťanské denominace jako schizmatické atd. Objevily

se dokonce reminiscence termínu "odloučení bratří".

Co však je zcela nepřijatelné a historicky trestuhodné, je skutečnost, že někteří biskupové krom snahy vrátit se před 2. vatikánský koncil si dovoluují kritizovat Vatikán ale i papeže za dialog s židovskou komunitou. Ano, byli jsme to my, křesťané, kteří donutili Židy uchýlit se do ghett. Byli to němečtí křesťané, kteří vymysleli plynové komory. Je však trestuhodné, že někteří dnešní křesťané holocaust popírají. Je absurdita přistoupit na to, že plynové komory byly pouze desinfekčními lázněmi. Je to cynismus, na který nemá nikdo právo. Musíme si uvědomit, že zlehčování hříchu k hříchu nabádá. Dále si musíme uvědomit, že v těchto komorách nezahynuli pouze Židé, ale i spousta křesťanů. Měl jsem za to, že tento problém je již dávno historicky identifikován a vyřešen. Pokud se však objeví biskup křesťanské církve a zpochybňuje fakt holocaustu, svévolně uráží ty, kteří v těchto komorách zemřeli. Na to nemá právo. Pak nestačí "přihloupě koktat" a tvrdit, že došlo k mylnému výroku, k mylnému pochopení. Zemřely miliony lidí. V plynových komorách vyhladili celé generace.

Pokud někdo zpochybňuje holocaust, vydává nepřímo pokyn k omluvě největšího hříchu, kterým je vražda. Patologická snaha vyvraždit celé národy. Velice často se vracím ke knize prof. MUDr. Viktora E. Frankla, ve které popisuje zážitky z koncentračního tábora. V této knize je úžasné expresivně popsáno, jak se z člověka, univerzitního profesora, stává v očích nacistů bezcenné číslo, tedy nula. Prof. Frankl popsal nakládání s lidmi. Nestydatý přístup k nahotě lidského těla. S těly mrtvých bylo nakládáno s nehoráznou neúctou. Byl to nejhlubší úpadek lidství. Snaha relativizovat míru těchto obětí není nic jiného než zastírání a historická lež. Je nutné se distancovat od výroků takto nevhodných stejně, jako je nutné nazvat některé dějinné události, kde jsme lidsky zklamali. Můžeme se divit rabinům, kteří s námi v poslední době chtějí vést dialog, že jsou dnes rozpačití? Nemůžeme. Ač my jako malá církev na tuto skutečnost nemáme v zásadě vliv, nesmíme tyto výroky přejít mlčením, musíme říct jasné NE.

ThDr. Jan Hradil, Th.D., slovenský biskup

Děkan HTF UK

Sestry a bratři, vážení přátelé!

Smutná událost nás shromáždila v tomto vinohradském sboru. Myslím, že jsme zasaženi všichni, i když dobře víme, že vůli Nejvyššího se musíme podrobit a přijmout ji. Stojím tu nejen jako děkan Husitské teologické fakulty UK, právní nástupkyně Husovy čl. bohoslovecké fakulty, jejíž učitelkou sestra profesorka po celou dobu její existence, tj. od 1. října 1950 do inkorporace do UK v květnu 1990 byla, ale především také jako její žák, který měl tu možnost diskutovat s ní o aktuálním dění i o problémech naší i ekumenické teologie až do její smrti.

Nejsem přesvědčen, zda jsme si vždy svých učitelů vážili a zda to, co říkali, nalézalo vždy kýženu odezvu v praktickém životě církve. V řadě případů je naše nenaslouchání jejich hlasu příčinou našich selhávání i hledání cest, které mohly být nalezeny s daleko menšími ztrátami.

Zmínil jsem, že sestra profesorka patří k dějinám samostatné Husovy fakulty. Přišla na ni jako asistentka v r. 1950, úzce spolupracovala s prof. Hníkem, na jehož katedru přešla z praktické teologie v r. 1954. Ještě předtím působila v akademickém roce 1949-1950 jako asistentka na ne-

Něco se musí udělat...

Příběh vzkříšení byl pro Jana příležitostí přidat mystický obraz jednoty mezi Bohem a církví zprostředkované Ježíšem. Nejsme-li sjednoceni v Ježíšovi, neexistuje ani mír mezi námi. Odrůzněme-li se od spiritualitu společenství tím, že se zbavíme Ježíše, budeme suší, neplodní a k ničemu. Když naše spory ve společenství – nevyhnutelné v každé důvěrné komunitě – rozruší mír a jednotu, kterou Ježíš zjevil, pak všichni uschneme – a odumřeme.

Jednou se církev rozhodla, že je třeba něco udělat. Všichni to považovali za skvělý nápad s výjimkou těch, kteří dopředu tušili, že většina změn je k horšímu a že tyhle pokusy jsou podle logiky: něco se musí dělat. Tohle je něco. Tudiž se to musí udělat.

Církev tedy svolala liturgický výbor, aby zjistil, jaké změny by se měly udělat. Výbor hovořil s mnoha experty a přišel nadšen s plánem. Zmodernizovat liturgii. Přechodníky musí pryč a přidáme hodně modliteb, aby bylo vidět, jak je církev zbožná, takže liturgie bude trvat o půl hodiny déle, ať si lidé užijí a ať neřekají, že faráři nic nedělají a za co jsou vlastně placeni. Tomu nebyli rádi ani lidé ani faráři, kteří sloužili ve víceru obcích, takže z technických důvodů svévolně liturgii zkracovali, čímž vznikaly zmatky zejména tehdy, když se sešli lidé z různých náboženských obcí na společných bohoslužbách.

Další nápad byl, že by církev měla posílit kněžský úřad – na to se sešel věroučný výbor. Výsledek byl, že kvůli apoštolské sukcesi nastal technický problém s vysluhováním večere Páně a dalších svátostí v některých obcích. Výsledkem bylo, že se i ti, kdo církvi byli nakloněni, rozhodli, že žádné svátosti k životu nepotřebují, s Otcem mohou komunikovat osobně a přímo a tím pádem je vlastně církev docela zbytečná. Prostě to nezabralo. Navíc mnoho lidí s církví srostlých zuřilo, protože se cítilo zkráceno ve svých právech obecného kněžství. Členové liturgického výboru a naukového výboru byli rovněž frustrováni a cítili se osobně dotčeni. Církev se rozdělila. Spřátelené rodiny spolu přestaly mluvit. Děti se praly. Mladé romane se rozpadaly. Studenti církevní fakulty se hnusně hádali a na sebe nevrážili. Profesori si vedli svou a starosti jim dělaly jen dotace a statuty. Společenství bylo narušené. Tak někdo moudře navrhl, aby se změny odložily na příští rok. To se pak potkali dva bratři a jeden druhému povídá: „Kdoví, třeba soudný den přijde ještě letos...“

(pam)

Z kazatelského plánu

7. neděle po Zjevení Páně

Téma: K upřímnosti probud' duše naše

Do obecenství bratří a sester v Ježíši Kristu přicházíme z vnitřní potřeby. Účast na bohoslužbách by měla být samozřejmostí, která je dána pozváním Pána církve. Ježíšovo: "Pojďte za mnou!" nebo "Pojďte ke mně všichni", zní i se svým zaslíbením ustavičně a my to dobře víme. Účast ve sboru znamená milost setkání s těmi, kdo stejně jako my přišli rádi a radostně. Takoví touží po setkání se svým prvorozeným Bratrem, chtějí mu vypovědět všechny své nesnáze a starosti a uvědomují si, že mohou získat jistotu odpuštění a pomoci. Přicházíme k setkání s Pánem v kajinosti a pokoře. Protože to není snadné, zní v liturgii prosba: "Bože, probud' k upřímnosti duše naše."

Vstup: 1 Kr 9,1-5

Tužby:

2. Za pravdivost a upřímnost našeho dnešního společenství...

3. Abychom všichni byli sami k sobě přísní a láskou shovívavou a trpělivou vůči druhým byli obdařeni...

Epištola: 2 K 7,8-13

Evangelium: J 2,13-25

K obětování: Ž 101,1-2a

K požehnání: 1 Pa 29,17

Modlitba:

Bud' pochváleno a pozdraveno tvé jméno, Pane Ježíši, jméno, které je nad každé jiné jméno, ve kterém jedině je možno být spasen, jméno, ve kterém jsme se dnes sešli, abys ty byl s námi svým slovem i svým svátostným pohostěním. Děkujeme ti za tvou posilující a proměňující přítomnost. Amen.

Vhodné písně: 89; 32; 185

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Náš církev náleží k reformacním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Dar a růst víry 3

Pán Ježíš tento proces vyjádřil v podobnosti o rozsévání: Slovo Boží se v člověku nemusí ujmout. Když se ujme, pak klíčí, roste, kvete a nese ovoce.

Mt 13,1-9.18-23

Na tomto dějství se může podílet více Božích svědků: jeden zasévá, druhý zalévá – Pavel, Apolos.

1 K 3,1-11

Epištoly kreslí tento duchovní vývoj dalšími obrazy: Znovuzrozený člověk se začíná žít Božím slovem – nejprve duchovním mlékem. Ve víře jsou lidé začínající a pokračují.

1 Pt 2,1-3; Ko 1,9-13;

1 K 3,1-3

O postupné duchovní výživě mluví apoštol Pavel i autor listu Židům, který píše o abecedě Boží řeči.

1 K 3,1-3; Žd 5,11-14

Našemu vývoji napomáhá účast na bohoslužbách, obohacuje nás studium na biblických hodinách i domácí četba Písma. Naše poznání se prohlubuje, začínáme vnímat Boží jednání ve svém životě, máme s Bohem první vlastní zkušenosti, nejen ty "z druhé ruky". Kontrolujeme se, zda opravdu žijeme z víry.

Ef 4,11-16; 2 K 13,5

Náš duchovní vývoj – to je děj, to je pohyb. Cvičíme se ve zbožnosti, to je důležitější než tělesné cvičení. Prožíváme radost ze společné písně, nacházíme posilu ve společné modlitbě, v setkání s bratřími a sestrami. Srovnej závěrečné pozdravy Pavlovy v jeho listech!

Nad Písmem

JAK SE JEŽÍŠ CHOVAL V CHRÁMĚ

J 2,13-25

Otvíráme dnes 2. kapitolu Janova evangelia (13-25). Tomuto odstavi předchází Ježíšův křest a Jan Křtítel, povolání učedníků a svatba v Káni Galilejské.

Blíží se Velikonoce a Ježíš s učedníky jdou "vzhůru" do Jeruzaléma. Kafarnaum (Ježíš s matkou a učedníky tam strávil nějaký čas – verš 12) je městečko, ležící asi 200 metrů pod hladinou Středozemního moře. Jeruzalém leží v nadmořské výšce 760 metrů.

Pán Ježíš s učedníky putuje do Jeruzaléma, aby splnil předpis Zákona o svátcích a obětech v chrámě.

O chrámu v Ježíšově době bychom se dočetli jako o třetím chrámu. (Šalamounovi Hospodin dovolil postavit chrám. Po návratu z babylonského zajetí Zorobábel s ostatními staví na troskách prvního malý druhý chrám.) Herodes, zvaný Veliký, známý z evangelia jako ten, který nechal povraždit chlapce v Betlémě, nechal přistavět místnosti, sloupůřadí, nádvoří... Mimochodem, v roce 2007 objevil izraelský archeolog na západním břehu Jordánu hrob Heroda Velikého v Herodiánu. Chrámových nádvoří bylo několik – také nádvoří žen a nádvoří pohánů. Patrně na tomto nádvoří Ježíš

viděl směnárny a prodavače. Muselo zde být velmi hlučno. Lidské hlasy a hlasy zvířat, patrně i zápach. Co tady dělali prodavači dobytka? Poutníci do Jeruzaléma s sebou obvykle nepřiváděli obětí zvířata (lidé putovali dlouho, některá zvířata by ani kněz nepřijal jako vhodná k obětování). Co tady dělali směnárny? Chrámová daň se platila chrámovými penězi. Příchozí měli možnost peníze své země proměnit. Pán Ježíš se rozhněval, upletl si z provázku bič a začal obchodníky z chrámu vyhánět. Někteří křesťané používají právě tento Ježíšův hněv pro ospravedlnění svého chování: „Vždyť i Pán Ježíš vzal v chrámě do ruky bič.“ Je takový hněv (lidí) k dobré věci Boží?

Nastala velmi neobvyklá situace. Naprosto neznámý člověk vyhání trhovce z domu svého otce. Troufalost. Co je zač? Má-li nějaké pověření, necht' se prokáže. Pokud má pověření Boží, pak nejlépe zázkakem, nějakým znamením či divem. To, co Židé slyší, je nad jejich chápání (byla-li bych tam, pak i nad moje) – zboří chrám a postaví ve třech dnech nový. Neporozuměli ani jeho učedníci.

Izrael

V nejstarších dobách se o výchovu ve víře starali rodiče. Je zmiňováno mateřské napomínání. A otcové jsou znovu a znovu nabádání, aby svým synům vyprávěli o Božích činech a nárocích. Mojžíš upozorňuje na zvláštnost Hospodinova zjevení na Chorébu a klade před otce a dědy povinnost seznámit syny a vnuky s Božími příkazy: „Budeš je svým synům vštěpovat a budeš o nich rozmlouvat doma i venku na cestě, ráno i večer.“

Př 22,6; 31,1-9;

Dt 4,9; 6,6-7

Když Mojžíš předává vedení Jozuovi, dá shromáždit všechny lid, muže, ženy a děti i hosty, aby slyšeli slova Zákona. A zavazuje Jozua a lid k poslušnosti: I synové se mají bát Hospodina v nové zemi, až přejdou Jordán.

Dt 31,13

A když se Mojžíš před smrtí loučí, po oslavné písni na Hospodina, znovu klade lidem na srdce: „Přikážete svým synům, aby bedlivě dodržovali slova tohoto Zákona!“

Dt 32,46

Poté, co Bůh zázračně pomohl Izraelcům přejít rozvodněný Jordán, představitelé kmenů vyzvedli z vody dvanáct kamenů a postavili je v Gilgálu jako památník kvůli potomkům: „Až se budou vaši synové vyptávat, povíte jim, co učinil Hospodin.“

Joz 4,5-7

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Jak je dobré, že můžeme vstupovat do Božího domu. Byť' někdy za pomoci rádia či televize. Jak je dobré, že se, Pane, staráš také o moje finance. Pomož mi, abych uměla dávat, kolik si přeješ. Jak je dobré, že o mně, Ježíši, všechno víš a nepotřebuješ, aby ti druzí referovali. Jak je dobré, Ježíši, že já ti nemusím o druhém nic říkat. Ty všechno už víš.

IMMACULATA

Jedná se o časopis, který vydává Konvent minoritů v Brně. V čísle 3/2007 - č. 91 jsem našel článek pod názvem "Trochu apologie: církev... a Mistr Jan Hus". Pustil jsem se do čtení článku a zprvočátku jsem měl zato, že jde o korektní pohled na otázku, která se vrací a nemůže být nikdy vyřešena, pokud k této problematice nebude přistupováno s nadmírou korektnosti. V záhlaví sám autor praví, že se má zato, že „být dobrým katolíkem znamená nebýt dobrým Čechem a naopak“. Nejdříve bych tedy zkonstatoval, že všechny křesťanské církve jsou církvemi katolickými, pouze jediná je římskokatolická. Pak přichází starokatolická, řeckokatolická, pravoslavná, Církev československá husitská a jiné, které si uplatňují nárok na katolicitu, tedy obecnost.

A pak i v článku čteme konstatování obecných výroků, že hrdelní trestání heretiků nelze schvalovat a je nutno je kategoricky odmítnout. Já k tomu přidávám. Nejde schvalovat hrdelní trestání heretiků – schizmatiků – upalování čarodějnic a jiné středověké manýry. Dále překvapivě článek poměrně agresivně pokračuje „...Na druhé straně však třeba objektivně vidět, že to byla právě heretická hnutí, kdo svým rozvrtným působením a terorismem vyprovokovala středověký stát a církve k uplatnění tak drastických trestů.“ A tak najednou v témže článku plněm omluv se objevuje obvinění těch, kteří byli za myšlenku zavraždění. Ten, kdo byl zabit, je nazván teroristou, ten, kdo vraždil, měl pouze "nepřiměřenou obranu". Autor článku popírá, že by Hus byl

potrestán za kritiku mravních zlořádů kléru. Nechť si autor přečte Husův spis De Ecclesia, dále Knížky o svatokupectví, kde centrem jasné kritiky jsou špatnosti, církevní zlořády, svatokupectví a jiné. Vždyť Hus šel ještě dál. Byl to on, který zkonstatoval, že nehodný kněz vysluhuje nehodně svátosti. Zde je možné nalézt v tomto výroku teologickou nedostatečnost, ale každopádně Hus nejdříve hovořil o zlořádech středověké církve. Hus se mýlil v této tezi. Je však objektivní skutečností a měl pravdu, že církve, ale i konkrétní kněží v hloubce svého hříchu jsou přinejmenším pochybnými představiteli církve. Těžko si umím představit Alexandra VI. jako mravního představitele a vládce Petrových klíčů. Proto nemohu přijmout kritiku vyslovenou nad Husem. On skutečně dělal, co mohl, ne proto, aby sebe povýšil, ale proto, aby pomohl církvi očistit. Husovi šlo o spásu lidí, ne o politickou a právní moc.

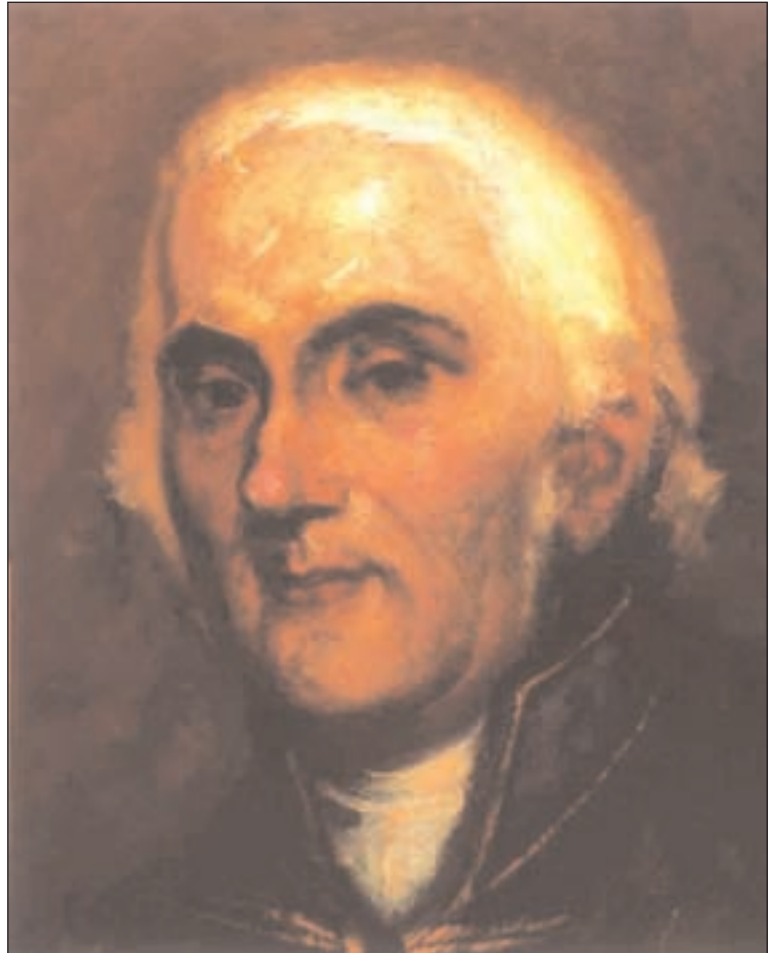
Článek dále pokračuje, že prelátů na kostnickém sněmu se uchýlovali až k prosbám, aby Hus odvolal, neboť by se rádi vyhnuli jeho vydání světské moci k upálení. Článek zamlčuje, že to byla církev, která odsoudila. Světská moc neměla šanci neuposlechnout. Článek dále hovoří, cituji: „Rovněž se také ale nedá hájit pozdější husitské vraždění katolíků.“ Opominám, že husité byli donuceni bojovat s vlezlými křižáky, kteří v této zemi neměli co dělat. S křižáky, kteří se chovali jako knechti.

Dále se článek zaštiťuje historikem Palackým, pak pokračuje, že "zvěrstvy započali husité". V celém textu

dehonestuje husitství, Husa. Autor zapomíná uvést, že Hus byl zbaven kněžského svěcení. Vždyť to není vůbec možné. Pisatel v celém článku uvádí, že vlastně kladné postoje Husovy byly vylhané obrazy z historické tradice. A pak se již autor uchyluje k dehonestaci liberálních myšlenek, svobody svědomí a jiné. Trefuje se i do dramatika Josefa Kajetána Tyla, nazývá ho liberálem apod. Hovoří o karikatuře Husa. Dále za Husa řeší tento problém a vulgárně praví: „Jan Hus by se této své karikatuře tvrdě bránil a její původce vypráskal.“ Nebudu pokračovat rozbořem tohoto článku, který pak kupí pouze jednu zášť za druhou. Trochu chválí, ale ještě víc uráží. Po dočtení tohoto článku jsem měl pocit, že Radomír Malý má své úvahy a dedukce opřeny o literaturu před 2. vatikánským koncillem. Článek je zakončen výrokem: „Odpůrcům Církve je pouze třeba říci, že uctívají-li Jana Husa jako mučedníka synkretisticky a rozplizle chápané svobody svědomí ve smyslu relativizace objektivní pravdy, pak uctívají falešné mučednictví, vylhaný obraz Husův, který je agitace zneužíván proti katolické církvi.“

Četl jsem mnoho životopisů rádoby světců. Míra nepravdy těchto spisů je až zarážející, přesto bych si nedovolil o nich hovořit tónem, kterým hovoří autor článku o tradici Husově. Položil jsem si otázku, proč to vlastně napsal? Pochopil jsem. Krása Husova života, jeho obětí musí lidi na druhé straně provokovat.

Jan Hradil

240 let od narození slovenského buditele

Na přelomu 18. a 19. století představovali Juraj Palkovič spolu s B. Tablicem vedoucí osobnosti evangelického proudů osvěceno-buditelského hnutí na Slovensku. Palkovič měl ze všech slovenských buditelů nejbližší k Dobrovského představě o "kmenové jednotě" Čechů a Slováků a jejich příslušnosti k "slovanskému národu". Vyvíjel velké úsilí o upevnění styků s představiteli českého národního života. Byl ortodoxním obhájcem biblické češtiny jako spisovného jazyka obou našich národů. Odmítal jak "novotáření" v české spisovné řeči Jungmannem a jeho druhý, tak i zavádění Bernolákova a pozdější Stúrového slovenštiny jako slovenského spisovného jazyka.

Palkovič, absolvent jenské university, pracoval jako vychovatel, profesor, redaktor a vydavatel. V roce 1803 se stal spoluzakladatelem katedry řeči a literatury česko-slovanské na evangelickém lyceu v Bratislavě a jejím prvním profesorem. O práci na katedře se však příliš nestaral a věnoval se více vydavatelské a osvětové činnosti. V letech 1812-18 vydával tehdy jedině slovenské noviny Týdeník aneb Císařské královské národní noviny a v letech 1832-47 revui Tatranka. Dlouhá léta (1804-1828) vydával též v tisícových nákladech populární kalendáře. Přeložil několik spisů osvětového zaměření, napsal učebnici pro slovenské školy Známost vlasti (1801), frašku Dva buchty a tři šuchy a sbírku básní Muza ze slovenských hor (1801). Byl též autorem dvousvazkového Česko-německo-latinského slovníku (1820 a 1821). Vydával i knihy jiných slovenských autorů. V letech 1832-36 byl poslancem uherského sněmu.

(red)

byla to nejen teologie, ale i Linhartova filosofie, Hníkova sociologie, Roháčův zájem o všechny druhy umění, výstavy, koncerty, filmy, americké i ruské, a tak se v koleji vedly nekonečné debaty, bylo to společné hledání. Pak se naše cesty rozešly, já odešla do běžné duchovenské služby a Anežka se svou přítelkyní, cílevědomostí, logickým myšlením a touhou po novém a novém poznání nakonec stala profesorkou sociální a etické teologie. Tehdy už měla plno přátel doma i ve světě, ale nikoho jistě nenapadlo, že když se vracela unavena domů, vítal ji jenom prázdňný pokoj, protože velmi brzy ovdověla. To už se naše cesty zase sešly při práci na katedře, pak při práci na sněmovní předloze sociálně etické, s kterou si církve dodnes neví rady. S radostí vzpomínám na těch několik ženských teologických konferencí v Brně, na práci v ekumenickém hnutí žen, kde jsme v osmdesátém šestém roce dostaly úkol vypracovat liturgii a podklady pro světový modlitební den žen na rok 1990 na téma Boží spravedlnost. Ještě jsme

s Anežkou stačily za pomoci německých přátel vybudovat v Trutnově přeškolení středisko pro ženy samoživitelky Most k životu. Pak se nám už začala vršit léta a situace ve společnosti se měnila. Anežka zasáhla negativa této společnosti ve dvou krádežích a násilném přepadení. Zbyl nám jenom telefon a mail, abychom se vzájemně utěšovaly, povzbuzovaly a stály při sobě, sdělovaly si své postřehy ze studia, své naděje, zklamání a obavy. Jak už to s námi je, vždy toho druhého dovedeme ocenit, až když nám odejde. Anežka vždycky uměla tnout do živého, její slovo bylo často provokativní. Proto jsme neviděli, že to všechno vyvěrá z pokorného a milujícího srdce, které nepřestalo hledat lék v Božím příkladu toho věčného v muži z Nazaretu. My, kteří jsme při Tobě celou dobu stáli, Ti děkujeme za Tvou statečnost, i když víme, že někdy bolí. Na Tvé cestě do odpočinku v Boží náruči nechť Tě provází naše poděkování a láska.

Naděžda Brázdilová, bývalá farářka v Trutnově

ZA PROF. THDR. ANEŽKOU EBERTOVOU

Dokončení ze str. 1

vala za anticipaci budoucího, eschatologického věku, který je ovšem díky naději, již se nám ve víře dostává, již v této pozemské existenci přítomný. Navazovala tak na nejlepší tradice českého křesťanství, na volání Komenského: status mundi renovabitur, nechť je obnoven řád světa a člověka – a to tak, jak byl stvořen! Dovolte mi jeden citát z jejího pera: „V církvi československé od počátku panovalo vědomí, že součástí poslání církve a jeho podstatnou složkou je poslání sociální, poslání uprostřed společnosti... Zdůrazněný sociálně teologický aspekt v teologii ČČS a v jejích některých fázích vývoje v i její praxi souvisí s jejím charakterem a s předpokladem jejího vzniku.“ Jako faktory, které ČČS utvářely, vidí českou reformaci, emancipaci od římského katolicismu, sympatii k levicovému smýšlení a odkaz dr. Karla Farského. Z těchto důvodů se zapojovala do teologického rozhovoru do konce svých dnů. To byl pro ni její zápas církevní, národní i sociální. Její lidský zápas je nyní u konce. Pevně věříme, že se jí dostalo laskavého přijetí v Boží náruči. Rozlišovacím znamením odpovědného teologa je, že naslouchá nejen Božím hlasu, ale také se snaží pochopit

situaci, do které Bůh mluví. Mnozí si pamatují sestru profesorku nejen jako dobrého diskutéra, ale také jako tu, která v každém případě obhájí své názory a pozice, ze kterých nechce ustoupit. Mohu vydat svědectví, že tento obraz není pravdivý. Sestra profesorka byla samozřejmě přístupná všem novým názorům - sám jsem se o tom mnohokrát přesvědčil. Ten problém byl jinde: byla zvyklá na kultivovanou diskusi a předpokládala u partnera v dialogu dobré vzdělání. Byla-li absence oběho (což se jí v našem společenství stávalo stále častěji), nezbývalo jí nic jiného, než Husovsky trvat na svém. Jako by

chtěla říci se žalmistou: „Tvoje činy, Hospodine, jsou tak veliké, tvoje záměry jsou přehledné! Tupec o tom neví, hlupák tomu nerozumí. Svěvolníci bují jako plevel, všichni pachatelé ničemností rozkvétají, aby byli navždy vyhlazeni. Ty však, Hospodine, jsi navěky vyvýšený“ (Ž 92, 5-9).

S profesorkou Ebertovou odchází na věčnost jedna z výrazných osobností ČČS. Kéž bychom uměli naslouchat Božím hlasu, jak to uměla ona a její vrstevníci. Pak bychom opravdu přispěli nejen k obnově stavu světa, ale i církve a našeho duchovního života! Sestře profesorce přejeme, aby spočinula po zásluze tam, kde není ani nářku, ani bolesti, ani nouze, ale věčný pokoj, jemuž nebude konce.

Prof. ThDr. Jan B. Lásek, děkan UK HTF

Přítelkyně ze studií

Ležím v trutnovské nemocnici, a přesto mi to nedá, abych se nepřipojila malou vzpomínkou už proto, že jsem Anežce zůstala dlužna odpověď na její poslední dopis. S Anežkou jsme se poprvé sešly v říjnu roku 1945, tedy před šedesáti čtyřmi lety. Tehdy i v koleji panovalo zvláštní nadšení, jako všude v poválečné době. Vše najednou pochopit, pochytit, prožít:

